

2023/0397(COD)

19.2.2024

OPINIA

Komisji Rozwoju Regionalnego

dla Komisji Spraw Zagranicznych i Komisji Budżetowej

w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ustanowienia Instrumentu Wsparcia Reform i Wzrostu Gospodarczego na Bałkanach Zachodnich
(COM(2023)0692 – C9-0408/2023 – 2023/0397(COD))

Sprawozdawca komisji opiniodawczej: Stelios Kypouropoulos

PA_Legam

ZWIĘZŁE UZASADNIENIE

Opinia sporządzona pod kierownictwem Steliosa KYMPOUROPOULOSA powstała w bardzo ograniczonych ramach czasowych. W rezultacie nie przygotowano projektu opinii i zgłoszono poprawki bezpośrednio do pierwotnego tekstu. Sprawozdawca i kontrsprawozdawcy tej opinii byli jednak w stanie uzgodnić szereg poprawek, w których podkreślili znaczenie zaangażowania władz lokalnych i regionalnych we wdrażanie Instrumentu Wsparcia Reform i Wzrostu Gospodarczego na Bałkanach Zachodnich.

W opinii ponownie podkreślono potrzebę promowania wielopoziomowego sprawowania rządów i podejścia ukierunkowanego na konkretny obszar w celu osiągnięcia stopniowej integracji i spójności terytorialnej państw beneficjentów. Zwrócono również uwagę na zasadę „nie szkodzić spójności” stanowiącą główny element Instrumentu.

Sprawozdawca jest przekonany, że zasadniczym celem niniejszej opinii jest wzmocnienie filozofii polityki spójności w ramach Instrumentu Wsparcia Reform i Wzrostu Gospodarczego na Bałkanach Zachodnich. Proponuje on rozszerzenie wykazu potencjalnych beneficjentów w oparciu o model poczwórnej helisy innowacji, obejmującej uniwersytety, przemysł, władze lokalne i społeczeństwo obywatelskie, w celu wywarcia większego wpływu na społeczeństwa.

Innymi ważnymi elementami, na które sprawozdawca chciałby zwrócić uwagę w niniejszej opinii, są: oddolne podejście krajowych planów strategicznych, współpraca transgraniczna na rzecz przyszłych inwestycji oraz reformy strukturalne. Ponadto do priorytetów przyszłego Instrumentu powinny zdaniem sprawozdawcy należeć wymiana dobrych praktyk i budowanie zdolności na szczeblu lokalnym i regionalnym. Komisja REGI dodała również swoje kluczowe priorytety, takie jak promowanie równości płci i ochrona słabszych grup społecznych.

Sprawozdawca popiera znaczenie promowania celów spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej poprzez zmniejszanie dysproporcji między regionami i krajami, a także poprzez ułatwianie połączeń między państwami będącymi beneficjentami Instrumentu. Komisja REGI dodała również swoje kluczowe priorytety, takie jak promowanie równości płci i ochrona słabszych grup społecznych.

Podsumowując, sprawozdawca komisji opiniodawczej uważa, że niniejszy wniosek stanowi ogromną szansę na zwiększenie oddziaływania na obywateli państw Bałkanów Zachodnich, a jednocześnie na budowanie tożsamości europejskiej przed przyszłym rozszerzeniem.

POPRAWKA

Komisja Rozwoju Regionalnego zwraca się do Komisji Spraw Zagranicznych, jako komisji przedmiotowo właściwej, o wzięcie pod uwagę następujących poprawek:

Poprawka 1

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Motyw 1

Tekst proponowany przez Komisję

(1) Wsparcie starań na rzecz zreformowania systemów politycznych, prawnych i **gospodarczych** partnerów Unii z Bałkanów Zachodnich¹ z myślą o ich przyszłym członkostwie w Unii leży we wspólnym interesie Unii i tych partnerów. Perspektywa członkostwa w Unii ma potężny transformacyjny wpływ i prowadzi do pozytywnych przemian demokratycznych, politycznych, gospodarczych i społecznych.

---

¹ Albania, Bośnia i Hercegowina, Czarnogóra, Kosowo*, Macedonia Północna i Serbia. *Użycie tej nazwy nie wpływa na stanowiska w sprawie statusu Kosowa i jest zgodne z rezolucją Rady Bezpieczeństwa ONZ 1244/1999 oraz z opinią Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie Deklaracji niepodległości Kosowa.

Poprawka 2

Wniosek dotyczący rozporządzenia Motyw 1 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

(1) Wsparcie starań na rzecz zreformowania systemów politycznych, prawnych, **edukacyjnych** i **społeczno-gospodarczych** partnerów Unii z Bałkanów Zachodnich¹ z myślą o ich przyszłym członkostwie w Unii leży we wspólnym interesie Unii i tych partnerów. Perspektywa członkostwa w Unii ma potężny transformacyjny wpływ i prowadzi do pozytywnych przemian **i reform** demokratycznych, politycznych, gospodarczych, **socjalnych, terytorialnych** i społecznych.

---

¹ Albania, Bośnia i Hercegowina, Czarnogóra, Kosowo*, Macedonia Północna i Serbia. *Użycie tej nazwy nie wpływa na stanowiska w sprawie statusu Kosowa i jest zgodne z rezolucją Rady Bezpieczeństwa ONZ 1244/1999 oraz z opinią Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie Deklaracji niepodległości Kosowa.

(1a) Unia Europejska musi pobudzić proces rozszerzenia i wzmocnić swoją obecność w regionie. Członkostwo Bałkanów Zachodnich leży w interesie politycznym i gospodarczym Unii i jej partnerów oraz w ich interesie bezpieczeństwa. Obecna sytuacja geopolityczna potwierdza znaczenie stabilności i rozwoju demokratycznego w krajach i regionach na zewnętrznych granicach UE, w tym na Bałkanach Zachodnich.

Poprawka 3

Wniosek dotyczący rozporządzenia Motyw 2

Tekst proponowany przez Komisję

(2) Istnieje potrzeba przedstawienia niektórych korzyści wynikających z członkostwa w Unii przed przystąpieniem. Głównym elementem tych korzyści jest konwergencja gospodarcza. Obecnie konwergencja Bałkanów Zachodnich pod względem PKB na mieszkańca wyrażonego w standardach siły nabywczej utrzymuje się na niskim poziomie wynoszącym 30–50 % średniej unijnej i nie rośnie wystarczająco szybko.

Poprawka

(2) Istnieje potrzeba przedstawienia niektórych korzyści wynikających z członkostwa w Unii przed przystąpieniem. Głównym elementem tych korzyści jest konwergencja gospodarcza, **społeczna i terytorialna. Celem powinno być umożliwienie partnerom zwiększenia tempa reform i inwestycji, tak aby znacznie przyspieszyć proces rozszerzenia oraz wzrost ich gospodarek.** Obecnie konwergencja Bałkanów Zachodnich pod względem PKB na mieszkańca wyrażonego w standardach siły nabywczej utrzymuje się na niskim poziomie wynoszącym 30–50 % średniej unijnej i nie rośnie wystarczająco szybko.

Poprawka 4

Wniosek dotyczący rozporządzenia Motyw 4

Tekst proponowany przez Komisję

(4) Realizacja tego planu wzrostu gospodarczego wymaga zwiększenia finansowania w ramach specjalnego nowego instrumentu finansowego – Instrumentu Wsparcia Reform i Wzrostu Gospodarczego – aby pomóc regionowi we wdrażaniu reform sprzyjających wzrostowi gospodarczemu, integracji regionalnej i wspólnego rynku regionalnego.

Poprawka

(4) Realizacja tego planu wzrostu gospodarczego wymaga zwiększenia finansowania w ramach specjalnego nowego instrumentu finansowego – Instrumentu Wsparcia Reform i Wzrostu Gospodarczego – aby pomóc regionowi we wdrażaniu **trwałych** reform sprzyjających wzrostowi gospodarczemu, integracji regionalnej i wspólnego rynku regionalnego.

Poprawka 5

Wniosek dotyczący rozporządzenia Motyw 5

Tekst proponowany przez Komisję

(5) Aby osiągnąć te cele, należy położyć szczególny nacisk na obszary inwestycji, które mogą pełnić funkcję kluczowych czynników stymulujących rozwój społeczny i gospodarczy: łączalność, w tym transport, energię, transformację ekologiczną i cyfrową, edukację i rozwój umiejętności.

Poprawka

(5) Aby osiągnąć te cele, należy położyć szczególny nacisk na obszary inwestycji, które mogą pełnić funkcję kluczowych czynników stymulujących rozwój społeczny i gospodarczy: **zrównoważoną** łączalność, w tym **sprawiedliwy i sprzyjający włączeniu społecznemu** transport, energię **odnawialną**, transformację ekologiczną i cyfrową, edukację, **badania naukowe** i rozwój umiejętności, **zdrowie, handel i rozwój partnerstw handlowych, jakość sprawowania rządów i budowanie zdolności administracyjnych na wszystkich szczeblach, zrównoważoną turystykę, a także sektory i przemysły kultury i kreatywne;**

Poprawka 6

Wniosek dotyczący rozporządzenia Motyw 5 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

(5a) Nie da się w pełni wykorzystać potencjału wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy bez wykorzystania potencjału lokalnego rozwoju gospodarczego i bez stosowania podejścia ukierunkowanego na konkretny obszar przy opracowywaniu i wdrażaniu Instrumentu poprzez ustrukturyzowane zaangażowanie gmin i regionów, partnerów społecznych, organizacji społeczeństwa obywatelskiego i stowarzyszeń wolontariackich.

Poprawka 7

Wniosek dotyczący rozporządzenia Motyw 5 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

(5a) Kraje Bałkanów Zachodnich muszą otrzymać wsparcie w przechodzeniu na czystą energię, biorąc pod uwagę, że ok. 70 % energii elektrycznej w regionie pochodzi z węgla^{1a}, oraz w budowaniu nowoczesnej, dynamicznej i niskoemisyjnej gospodarki z lepszymi możliwościami zatrudnienia.

1a

<https://webalkans.eu/en/themes/connectivity/energy/>

Poprawka 8

Wniosek dotyczący rozporządzenia Motyw 5 b (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

(5b) Główny nacisk należy w dalszym ciągu kłaść na priorytetowe traktowanie cyfryzacji w krajach Bałkanów Zachodnich, tak aby poprawić ogólny dobrostan społeczny, podnieść umiejętności cyfrowe i zadbać o szybki rozwój łączności szerokopasmowej.

Poprawka 9

Wniosek dotyczący rozporządzenia Motyw 6

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

(6) Infrastruktura transportowa ma zasadnicze znaczenie dla poprawy łączności między partnerami z Bałkanów Zachodnich i z UE. Powinna ona przyczynić się do integracji tego regionu z Unią. We wniosku dotyczącym przeglądu ram transeuropejskiej sieci transportowej (TEN-T) Komisja uwzględniła nowy korytarz przechodzący przez region Bałkanów Zachodnich (śródziemnomorski korytarz wschód–

(6) **Wydajna, bezpieczna i ekologiczna** infrastruktura transportowa ma zasadnicze znaczenie dla poprawy łączności między partnerami z Bałkanów Zachodnich i z UE. Powinna ona przyczynić się do integracji tego regionu z Unią. We wniosku dotyczącym przeglądu ram transeuropejskiej sieci transportowej (TEN-T) Komisja uwzględniła nowy korytarz przechodzący przez region Bałkanów Zachodnich (śródziemnomorski

zachód). Sieć TEN-T powinna stanowić **punkt** odniesienia dla finansowania infrastruktury transportowej w regionie.

korytarz wschód–zachód). Sieć TEN-T powinna stanowić **jeden z punktów** odniesienia dla finansowania **zrównoważonej** infrastruktury transportowej w regionie.

Poprawka 10

Wniosek dotyczący rozporządzenia Motyw 6 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

(6a) Poprawa łączności na Bałkanach Zachodnich, a także między Bałkanami Zachodnimi a Unią Europejską, jest kluczowym czynnikiem wzrostu gospodarczego i zwiększenia zatrudnienia. Przyniesie ona wyraźne korzyści gospodarkom i obywatelom tego regionu, mając na uwadze, że rozwój infrastruktury w regionie jest o ok. 50 % niższy niż średnia UE^{2a}.

2a

<https://www.eib.org/en/stories/infrastructure-re-development-western-balkans>

Poprawka 11

Wniosek dotyczący rozporządzenia Motyw 7 b (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

(7b) Istotne jest wspieranie rozwoju społeczno-gospodarczego w krajach Bałkanów Zachodnich, w tym przez promowanie zatrudnienia i dostępu do podstawowych usług, takich jak edukacja i opieka zdrowotna.

Poprawka 12

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Motyw 9

Tekst proponowany przez Komisję

(9) Wsparcia w ramach Instrumentu należy udzielać na potrzeby osiągnięcia celów ogólnych i szczegółowych, na podstawie ustalonych kryteriów opatrzonych jasnymi warunkami płatności. Ogólnym celem Instrumentu powinno być przyspieszenie regionalnej integracji gospodarczej, stopniowej integracji z jednolitym rynkiem Unii, konwergencji społeczno-gospodarczej gospodarek Bałkanów Zachodnich oraz dostosowania do przepisów, zasad, norm, polityk i praktyk Unii z myślą o członkostwie w Unii. Instrument powinien również przyczynić się do przyspieszenia reform związanych z kwestiami podstawowymi dotyczącymi procesu rozszerzenia, w tym praworządności, kontroli zamówień publicznych i pomocy państwa, zarządzania finansami publicznymi i walki z korupcją. Cele te należy osiągać we wzajemnie uzupełniający się sposób.

Poprawka 13

Wniosek dotyczący rozporządzenia Motyw 9 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

(9) Wsparcia w ramach Instrumentu należy udzielać na potrzeby osiągnięcia celów ogólnych i szczegółowych, na podstawie ustalonych kryteriów opatrzonych jasnymi warunkami płatności, **zabezpieczonymi kompleksowymi ramami audytu**. Ogólnym celem Instrumentu powinno być przyspieszenie regionalnej integracji **i spójności** gospodarczej, stopniowej integracji z jednolitym rynkiem Unii, konwergencji społeczno-gospodarczej gospodarek Bałkanów Zachodnich oraz dostosowania do przepisów, zasad, norm, polityk i praktyk Unii z myślą o członkostwie w Unii, **w tym europejskiego kodeksu postępowania w zakresie partnerstwa i zasady wielopoziomowego sprawowania rządów**. Instrument powinien również przyczynić się do przyspieszenia reform związanych z kwestiami podstawowymi dotyczącymi procesu rozszerzenia, w tym praworządności, kontroli zamówień publicznych i pomocy państwa, zarządzania finansami publicznymi i walki z korupcją. Cele te należy osiągać we wzajemnie uzupełniający się sposób.

Poprawka

(9a) Wszelkie środki w ramach Instrumentu powinny być w pełni zgodne z podstawowymi wartościami Unii Europejskiej określonymi w art. 3 TFUE oraz powinny przyczyniać się do promowania zasad wielopoziomowego sprawowania rządów i partnerstwa, podejścia ukierunkowanego na konkretny obszar oraz osiągnięcia stopniowej

integracji na rzecz spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej beneficjentów, w duchu polityki spójności określonej w art. 174 i 175 TFUE.

Poprawka 14

Wniosek dotyczący rozporządzenia Motyw 9 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

(9a) Znaczna część dorobku prawnego UE jest wdrażana na szczeblu niższym niż krajowy przez władze lokalne i regionalne. Instrument powinien wspierać reformy strukturalne w celu zwiększenia skuteczności administracji publicznej na wszystkich szczeblach sprawowania rządów.

Poprawka 15

Wniosek dotyczący rozporządzenia Motyw 9 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

(9a) Istotne jest, aby wszystkie te inwestycje Unii Europejskiej na Bałkanach Zachodnich były podawane do wiadomości publicznej, tak aby zwiększyć świadomość znaczenia członkostwa w UE oraz zmniejszyć wpływ Rosji lub Chin w regionie.

Poprawka 16

Wniosek dotyczący rozporządzenia Motyw 10

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

(10) Instrument powinien propagować zasady skuteczności pomocy rozwojowej, z poszanowaniem dodatkowości

(10) Instrument powinien propagować zasady skuteczności pomocy rozwojowej, z poszanowaniem dodatkowości

w stosunku do wsparcia udzielanego w ramach innych programów i instrumentów unijnych oraz **mając na uwadze unikanie** powielania pomocy udzielanej na podstawie niniejszego rozporządzenia oraz innej pomocy udzielanej przez Unię, państwa członkowskie, państwa trzecie, organizacje i podmioty wielostronne i regionalne.

w stosunku do wsparcia udzielanego w ramach innych programów i instrumentów unijnych oraz **przy unikaniu** powielania pomocy udzielanej na podstawie niniejszego rozporządzenia oraz innej pomocy udzielanej przez Unię, państwa członkowskie, państwa trzecie, organizacje i podmioty wielostronne i regionalne.

Poprawka 17

Wniosek dotyczący rozporządzenia Motyw 11

Tekst proponowany przez Komisję

(11) Instrument powinien zapewniać spójność z ogólnymi celami działań zewnętrznych Unii określonymi w art. 21 Traktatu o Unii Europejskiej, w tym z poszanowaniem praw podstawowych zapisanych w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, i wspierać osiągnięcie tych celów. Zapewni zwłaszcza ochronę i propagowanie praw człowieka oraz praworządności.

Poprawka

(11) Instrument powinien zapewniać spójność z ogólnymi celami działań zewnętrznych Unii określonymi w art. 21 Traktatu o Unii Europejskiej, w tym z poszanowaniem praw podstawowych zapisanych w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, i wspierać osiągnięcie tych celów. Zapewni zwłaszcza ochronę i propagowanie praw człowieka oraz praworządności, **które są podstawowymi warunkami wstępnymi procesu przystąpienia do UE.**

Poprawka 18

Wniosek dotyczący rozporządzenia Motyw 13

Tekst proponowany przez Komisję

(13) We wdrażaniu niniejszego rozporządzenia należy kierować się zasadami równości i niedyskryminacji, opracowanymi w strategiach Unii równości. Należy przy tym wspierać równość płci i wzmocnienie pozycji kobiet oraz dążyć do ochrony i promowania praw kobiet i dziewcząt zgodnie z unijnymi planami działania w sprawie równości płci oraz odpowiednimi konkluzjami Rady

Poprawka

(13) We wdrażaniu niniejszego rozporządzenia należy kierować się zasadami równości i niedyskryminacji, opracowanymi w strategiach Unii równości. Należy przy tym wspierać równość płci i wzmocnienie pozycji kobiet oraz dążyć do ochrony i promowania praw kobiet i dziewcząt zgodnie z unijnymi planami działania w sprawie równości płci oraz odpowiednimi konkluzjami Rady

i konwencjami międzynarodowymi.
Wdrażanie Instrumentu powinno być zgodne z Konwencją ONZ o prawach osób niepełnosprawnych i zapewniać dostępność inwestycji i pomocy technicznej.

i konwencjami międzynarodowymi.
Wdrażanie Instrumentu powinno być zgodne z Konwencją ONZ o prawach osób niepełnosprawnych i ***Strategią na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2030. Wszystkie plany krajowe powinny zapewniać wszystkim słabszym grupom społecznym dostępność i niezależne życie w zakresie*** inwestycji i pomocy technicznej.

Poprawka 19

Wniosek dotyczący rozporządzenia Motyw 13 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

(13a) Działania w ramach Instrumentu powinny wspierać tworzenie sprzyjającego otoczenia dla kobiet przedsiębiorców na obszarach wiejskich, obejmującego aspekty prawne i polityczne, tak aby zapewnić lepszy dostęp do informacji, wiedzy i umiejętności, a także ułatwić dostęp do środków finansowych, a tym samym stworzyć większą liczbę miejsc pracy na obszarach wiejskich i przyczynić się do wymiany pokoleniowej.

Poprawka 20

Wniosek dotyczący rozporządzenia Motyw 13 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

(13a) Niniejsze rozporządzenie powinno promować europejski kodeks postępowania w zakresie partnerstwa i zasadę wielopoziomowego sprawowania rządów, aby przygotować beneficjentów do przyszłego wdrażania europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych.

Poprawka 21

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Motyw 13 b (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

(13b) Działania w ramach Instrumentu powinny przyczyniać się do zmniejszenia nierówności dochodowych między regionami, tak aby wspierać włączenie społeczne oraz zadbać o trwały długoterminowy wzrost gospodarczy.

Poprawka 22

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Motyw 14

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

(14) Niniejsze rozporządzenie powinno wspierać zielony program działań dla Bałkanów Zachodnich⁷ przez wzmocnienie ochrony środowiska, przyczynianie się do łagodzenia zmiany klimatu i zwiększenie odporności na nią oraz przyspieszanie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną.

(14) Niniejsze rozporządzenie powinno wspierać zielony program działań dla Bałkanów Zachodnich⁷ przez wzmocnienie ochrony środowiska, przyczynianie się do łagodzenia zmiany klimatu i zwiększenie odporności na nią oraz przyspieszanie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną **i osiągnięcie neutralności klimatycznej najpóźniej do 2050 r.**

---

⁷ SWD(2020)223 final z 6.10.2020.

---

⁷ SWD(2020)223 final z 6.10.2020.

Poprawka 23

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Motyw 16

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

(16) Komisja, we współpracy z państwami członkowskimi i beneficjentami, powinna przyczyniać się do realizacji zobowiązań na rzecz większej przejrzystości i rozliczalności w dziedzinie udzielania pomocy, w tym przez wdrażanie odpowiednich systemów kontroli wewnętrznej i polityki zwalczania nadużyć

(16) Komisja, we współpracy z państwami członkowskimi i beneficjentami, powinna przyczyniać się do realizacji zobowiązań na rzecz większej przejrzystości i rozliczalności w dziedzinie udzielania pomocy, w tym przez wdrażanie odpowiednich systemów kontroli wewnętrznej i polityki zwalczania nadużyć

finansowych. Wsparcie w ramach Instrumentu powinno być udostępniane z zastrzeżeniem warunków wstępnych, zgodnie z którymi każdy z beneficjentów **ma nadal respektować i utrzymywać** skuteczne mechanizmy demokratyczne i swoje instytucje, między innymi wielopartyjny system parlamentarny i praworządność, oraz gwarantować poszanowanie praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości. Kolejnym warunkiem wstępnym powinno być konstruktywne zaangażowanie Serbii i Kosowa w normalizację ich stosunków z myślą o pełnej realizacji wszystkich ich zobowiązań wynikających z Porozumienia w sprawie ścieżki normalizacji stosunków i z załącznika wykonawczego do tego porozumienia, a także z wszelkich dotychczasowych porozumień wypracowanych w ramach dialogu, jak również podjęcie przez Serbię i Kosowo negocjacji dotyczących kompleksowego porozumienia w sprawie normalizacji stosunków.

Poprawka 24

Wniosek dotyczący rozporządzenia Motyw 21

Tekst proponowany przez Komisję

(21) Ograniczenia kwalifikowalności w procedurach udzielania zamówień w ramach Instrumentu powinny być dozwolone ze względu na szczególnie charakter działalności lub gdy działalność ma wpływ na bezpieczeństwo lub porządek publiczny.

finansowych **wraz z podwyższonymi standardami przejrzystości i ciągłą oceną ze strony Komisji**. Wsparcie w ramach Instrumentu powinno być udostępniane z zastrzeżeniem warunków wstępnych, zgodnie z którymi każdy z beneficjentów **respektuje i utrzymuje** skuteczne mechanizmy demokratyczne i swoje instytucje, między innymi wielopartyjny system parlamentarny i praworządność, oraz gwarantować poszanowanie praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości **narodowych, religijnych, kulturowych i seksualnych**. Kolejnym warunkiem wstępnym powinno być konstruktywne zaangażowanie Serbii i Kosowa w normalizację ich stosunków z myślą o pełnej realizacji wszystkich ich zobowiązań wynikających z Porozumienia w sprawie ścieżki normalizacji stosunków i z załącznika wykonawczego do tego porozumienia, a także z wszelkich dotychczasowych porozumień wypracowanych w ramach dialogu, jak również podjęcie przez Serbię i Kosowo negocjacji dotyczących kompleksowego porozumienia w sprawie normalizacji stosunków.

Poprawka

(21) Ograniczenia kwalifikowalności w procedurach udzielania zamówień w ramach Instrumentu powinny być dozwolone ze względu na szczególnie charakter działalności lub gdy działalność ma wpływ na bezpieczeństwo lub porządek publiczny **w rzetelnym postępowaniu sądowym obejmującym odpowiednie środki odwoławcze, by uniknąć arbitralnego stosowania tych przepisów w oparciu o stronniczość polityczną**.

Poprawka 25

Wniosek dotyczący rozporządzenia Motyw 27

Tekst proponowany przez Komisję

(27) Programy reform powinny zawierać objaśnienie istniejącego na terytorium beneficjenta systemu skutecznego zapobiegania nieprawidłowościom, korupcji, nadużyciom finansowym i konfliktom interesów, a także wykrywania i eliminowania tych zjawisk podczas wykorzystywania funduszy w ramach Instrumentu, oraz ustalenia **mające na celu unikanie** podwójnego finansowania w ramach Instrumentu i innych programów unijnych, jak również podwójnego finansowania przez innych darczyńców.

Poprawka

(27) Programy reform powinny zawierać objaśnienie istniejącego na terytorium beneficjenta systemu skutecznego zapobiegania nieprawidłowościom, korupcji, nadużyciom finansowym i konfliktom interesów, a także wykrywania i eliminowania tych zjawisk podczas wykorzystywania funduszy w ramach Instrumentu, oraz ustalenia, **które powinny unikać** podwójnego finansowania w ramach Instrumentu i innych programów unijnych, jak również podwójnego finansowania przez innych darczyńców.

Poprawka 26

Wniosek dotyczący rozporządzenia Motyw 47

Tekst proponowany przez Komisję

(47) Komisja powinna zapewnić skuteczną ochronę interesów finansowych Unii w ramach Instrumentu. Jednocześnie, biorąc pod uwagę długą historię pomocy finansowej udzielanej beneficjentom z Bałkanów Zachodnich również w ramach zarządzania pośredniego oraz biorąc pod uwagę ich stopniowe dostosowywanie się do unijnych norm i praktyk kontroli wewnętrznej, Komisja może w dużym stopniu polegać na funkcjonowaniu krajowych systemów kontroli wewnętrznej i zapobiegania nadużyciom finansowym. W szczególności należy niezwłocznie informować Komisję i OLAF o wszystkich podejrzewanych przypadkach nieprawidłowości, nadużyć finansowych,

Poprawka

(47) Komisja powinna zapewnić skuteczną ochronę interesów finansowych Unii w ramach Instrumentu. Jednocześnie, biorąc pod uwagę długą historię pomocy finansowej udzielanej beneficjentom z Bałkanów Zachodnich również w ramach zarządzania pośredniego oraz biorąc pod uwagę ich stopniowe dostosowywanie się do unijnych norm i praktyk kontroli wewnętrznej, Komisja może w dużym stopniu polegać na funkcjonowaniu krajowych systemów kontroli wewnętrznej i zapobiegania nadużyciom finansowym. W szczególności należy niezwłocznie informować Komisję i OLAF o wszystkich podejrzewanych przypadkach nieprawidłowości, nadużyć finansowych,

korupcji i konfliktu interesów, które mogą wpłynąć na wykorzystanie środków finansowych w ramach Instrumentu.

korupcji i konfliktu interesów, które mogą wpłynąć na wykorzystanie środków finansowych w ramach Instrumentu.

Komisja i OLAF powinny przedstawić ocenę wspomnianych systemów zapobiegania nadużyciom finansowym, a w przypadku niedociągnięć wydawać beneficjentom zalecenia dotyczące aktualizacji lub napraw zgodnie z dorobkiem prawnym UE.

Poprawka 27

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 3 – ustęp 1 – litera a

Tekst proponowany przez Komisję

a) przyspieszenie regionalnej integracji gospodarczej i stopniowej integracji z jednolitym rynkiem Unii;

Poprawka

a) ***budowanie odporności społecznej, gospodarczej i środowiskowej,*** przyspieszenie regionalnej integracji gospodarczej i stopniowej integracji z jednolitym rynkiem Unii;

Poprawka 28

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 3 – ustęp 1 – litera b

Tekst proponowany przez Komisję

b) przyspieszenie konwergencji społeczno-gospodarczej gospodarek beneficjentów z Unią;

Poprawka

b) przyspieszenie konwergencji społeczno-gospodarczej gospodarek beneficjentów z Unią ***oraz wspieranie ich spójności terytorialnej;***

Poprawka 29

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 3 – ustęp 1 – litera c

Tekst proponowany przez Komisję

c) przyspieszenie dostosowania do wartości, przepisów, zasad, norm, polityk i praktyk Unii z myślą o członkostwie

Poprawka

c) przyspieszenie dostosowania do wartości, przepisów, zasad, norm, polityk i praktyk Unii, ***wspieranie spójności***

w Unii.

gospodarczej, społecznej i terytorialnej oraz współpracy transgranicznej z myślą o członkostwie w Unii.

Poprawka 30

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 3 – ustęp 2 – litera b

Tekst proponowany przez Komisję

b) zwiększenie regionalnej integracji gospodarczej, zwłaszcza dzięki postępom w tworzeniu wspólnego rynku regionalnego;

Poprawka

b) zwiększenie regionalnej integracji gospodarczej **i spójności terytorialnej poprzez ułatwienie połączeń między nimi**, zwłaszcza dzięki postępom w tworzeniu wspólnego rynku regionalnego;

Poprawka 31

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 3 – ustęp 2 – litera c a (nowa)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

ca) promowanie współpracy transgranicznej w państwach będących beneficjentami, w tym w regionach położonych na zewnętrznych granicach UE, podejmowanie wspólnych wyzwań, wspieranie partnerstw i pobudzanie rozwoju gospodarczego, spójności społecznej i zrównoważenia środowiskowego;

Poprawka 32

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 3 – ustęp 2 – litera d

Tekst proponowany przez Komisję

d) wspieranie regionalnej integracji gospodarczej i ściślejszej integracji z jednolitym rynkiem UE dzięki poprawie łączalności w regionie zgodnie z sieciami transeuropejskimi;

Poprawka

d) wspieranie regionalnej integracji gospodarczej i ściślejszej integracji z jednolitym rynkiem UE dzięki poprawie łączalności w regionie zgodnie z sieciami transeuropejskimi **oraz**

wspieranie rozwoju infrastruktury i uczestnictwa państw członkowskich oraz regionów;

Poprawka 33

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 3 – ustęp 2 – litera e

Tekst proponowany przez Komisję

e) przyspieszenie transformacji ekologicznej zgodnie z Zielonym programem działań dla Bałkanów Zachodnich z 2020 r. i z uwzględnieniem wszystkich sektorów gospodarki, w szczególności energii, w tym przejście na zdekarbonizowaną gospodarkę o obiegu zamkniętym neutralną dla klimatu i odporną na jego zmianę;

Poprawka

e) przyspieszenie transformacji ekologicznej zgodnie z **porozumieniem paryskim i** Zielonym programem działań dla Bałkanów Zachodnich z 2020 r. i z uwzględnieniem wszystkich sektorów gospodarki, w szczególności energii, w tym **sprawiedliwe i sprzyjające włączeniu społecznemu** przejście na zdekarbonizowaną gospodarkę o obiegu zamkniętym neutralną dla klimatu i odporną na jego zmianę;

Poprawka 34

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 3 – ustęp 2 – litera e a (nowa)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

ea) promowanie współpracy transgranicznej w państwach będących beneficjentami, w tym w regionach położonych na zewnętrznych granicach UE, w celu osiągnięcia efektywności energetycznej i zielonej transformacji;

Poprawka 35

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 3 – ustęp 2 – litera g

Tekst proponowany przez Komisję

g) pobudzenie innowacji, głównie w odniesieniu do **MŚP**, oraz wspieranie

Poprawka

g) pobudzenie innowacji, głównie w odniesieniu do **MMŚP**, oraz wspieranie

transformacji ekologicznej i cyfrowej;

sprawiedliwej i sprzyjającej włączeniu społecznemu transformacji ekologicznej i cyfrowej;

Poprawka 36

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 3 – ustęp 2 – litera g a (nowa)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

ga) stawianie czoła wyzwaniom demograficznym;

Poprawka 37

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 3 – ustęp 2 – litera h

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

h) pobudzenie wysokiej jakości *kształcenia*, szkolenia, *przekwalifikowania* i *podnoszenia* kwalifikacji oraz *polityki zatrudnienia*;

h) pobudzenie *rozwoju gospodarczego i społecznego, zgodnie z odpowiednimi priorytetami przystąpienia do UE, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet i młodzieży, w tym poprzez* wysokiej jakości *edukację, badania naukowe, szkolenia, przekwalifikowanie i podnoszenie* kwalifikacji, *politykę zatrudnienia opartą na europejskim programie na rzecz umiejętności, minimalne normy prawa pracy, równość dochodów, bezpieczeństwo i higienę pracy oraz niedyskryminację, a także promowanie ochrony socjalnej i dialogu społecznego, w celu dalszego dostosowania do norm i prawodawstwa UE;*

Poprawka 38

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 3 – ustęp 2 – litera h a (nowa)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

ha) zachęcanie do kompleksowego

podejścia strategicznego, łączącego reformy i inwestycje w celu ograniczenia drenażu mózgow i promowania platformy wykorzystania potencjału talentów;

Poprawka 39

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 3 – ustęp 2 – litera h a (nowa)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

ha) zapewnienie większej ochrony praw pracowniczych, zmniejszenie nierówności dochodowych między regionami;

Poprawka 40

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 3 – ustęp 2 – litera i

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

i) dalsze uwypuklenie kwestii podstawowych dotyczących procesu rozszerzenia, w tym praworządności, demokracji, poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności, za pomocą promowania niezależnego sądownictwa, zwiększenia bezpieczeństwa, walki z oszustwami, korupcją, przestępczością zorganizowaną, praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu, uchylaniem się od opodatkowania i oszustwami podatkowymi; zgodność z prawem międzynarodowym; wzmocnienie wolności mediów i wolności akademickiej oraz otoczenia sprzyjającego działalności społeczeństwa obywatelskiego; wspieranie dialogu społecznego; propagowanie równości płci, niedyskryminacji i tolerancji, zapewnienie i wzmocnienie poszanowania praw osób należących do mniejszości;

i) dalsze uwypuklenie kwestii podstawowych dotyczących procesu rozszerzenia, w tym praworządności, demokracji **i funkcjonowania instytucji demokratycznych**, poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności, za pomocą promowania niezależnego sądownictwa, zwiększenia bezpieczeństwa, walki z oszustwami, korupcją, przestępczością zorganizowaną, praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu, uchylaniem się od opodatkowania i oszustwami podatkowymi; zgodność z prawem międzynarodowym; **ochrona i wzmocnienie wolności mediów i wolności akademickiej oraz otoczenia sprzyjającego działalności społeczeństwa obywatelskiego; wspieranie dialogu społecznego i ochrony praw pracowniczych; zmniejszanie nierówności dochodowych; zapobieganie dumpingowi socjalnemu**; propagowanie równości płci, niedyskryminacji i tolerancji, zapewnienie

i wzmocnienie poszanowania praw osób należących do mniejszości; ***budowanie odporności w walce z zagranicznymi manipulacjami informacjami i ingerencjami w informację, w tym z dezinformacją, a także innymi zagrożeniami hybrydowymi, które mają na celu osłabienie stabilności tego regionu, zachodzących w nim procesów demokratycznych i perspektywy jego przystąpienia do UE;***

Poprawka 41

**Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 3 – ustęp 2 – litera i a (nowa)**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

ia) promowanie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej w perspektywie długoterminowej w państwach będących beneficjentami, w tym wewnątrz regionów;

Poprawka 42

**Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 3 – ustęp 2 – litera i b (nowa)**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

ib) promowanie krajowych reform, które umożliwiają transformację miejską i ułatwiają realizację inwestycji publicznych, wzmocnianie koordynacji z krajowymi strategiami miejskimi, w tym na rzecz wsparcia zdolności administracyjnych;

Poprawka 43

**Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 3 – ustęp 2 – litera j**

Tekst proponowany przez Komisję

j) poprawa skuteczności administracji publicznej i wspieranie przejrzystości, reform strukturalnych oraz dobrych rządów na wszystkich szczeblach, w tym w obszarze zarządzania finansami publicznymi oraz kontroli zamówień publicznych i pomocy państwa; wspieranie inicjatyw i organów zaangażowanych we wspieranie i egzekwowanie międzynarodowego wymiaru sprawiedliwości na terytorium beneficjentów z Bałkanów Zachodnich.

Poprawka

j) poprawa **zdolności i** skuteczności administracji publicznej i wspieranie przejrzystości, reform strukturalnych oraz dobrych rządów na wszystkich szczeblach, w tym w obszarze zarządzania finansami publicznymi oraz kontroli zamówień publicznych i pomocy państwa; **wspieranie decentralizacji i rozwoju lokalnego**; wspieranie inicjatyw i organów zaangażowanych we wspieranie i egzekwowanie międzynarodowego wymiaru sprawiedliwości na terytorium beneficjentów z Bałkanów Zachodnich;

Poprawka 44

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 3 – ustęp 2 – litera j a (nowa)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

ja) wspieranie współpracy w dziedzinie bezpieczeństwa i walki z przestępczością zorganizowaną oraz kontroli nielegalnych przepływów migracyjnych poprzez wymianę informacji, wdrażanie odpowiedniej infrastruktury, opracowanie skutecznych procedur identyfikacji i zarządzania, szkolenie personelu granicznego oraz współpracę między państwami członkowskimi i regionami.

Poprawka 45

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 4 – ustęp 1

Tekst proponowany przez Komisję

1. Współpraca w ramach Instrumentu, we wszystkich swoich formach, opiera się na następujących zasadach skuteczności pomocy rozwojowej i je propaguje: odpowiedzialność beneficjentów za

Poprawka

1. Współpraca w ramach Instrumentu, we wszystkich swoich formach, opiera się na następujących zasadach skuteczności pomocy rozwojowej i je propaguje: odpowiedzialność beneficjentów za

priorytety w dziedzinie rozwoju, skoncentrowanie się na rezultatach, partnerstwa sprzyjające włączeniu społecznemu, przejrzystość i wzajemna rozliczalność. Współpraca opiera się na skutecznej i wydajnej alokacji zasobów i ich wykorzystywaniu.

priorytety w dziedzinie rozwoju, skoncentrowanie się na rezultatach, partnerstwa sprzyjające włączeniu społecznemu z **władzami lokalnymi i regionalnymi, partnerami społecznymi, organizacjami społeczeństwa obywatelskiego i stowarzyszeniami wolontariackimi**, przejrzystość i wzajemna rozliczalność. Współpraca opiera się na skutecznej i wydajnej alokacji zasobów i ich wykorzystywaniu.

Poprawka 46

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 4 – ustęp 2

Tekst proponowany przez Komisję

2. Wsparcie z Instrumentu ma charakter dodatkowy w stosunku do wsparcia udzielanego w ramach innych programów i instrumentów unijnych. Działania kwalifikujące się do finansowania na podstawie niniejszego rozporządzenia mogą otrzymywać wsparcie z innych programów i instrumentów unijnych, pod warunkiem że takie wsparcie nie pokrywa tych samych kosztów.

Poprawka

2. Wsparcie z Instrumentu ma charakter dodatkowy w stosunku do wsparcia udzielanego w ramach innych programów i instrumentów unijnych. Działania kwalifikujące się do finansowania na podstawie niniejszego rozporządzenia mogą otrzymywać wsparcie z innych programów i instrumentów unijnych, pod warunkiem że takie wsparcie nie pokrywa tych samych kosztów. **Należy podkreślić, że, aby uniknąć podwójnego finansowania, niezbędne są synergie z innymi narzędziami finansowania unijnego obejmującymi ten sam obszar geograficzny i tematyczny.**

Poprawka 47

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 4 – ustęp 4

Tekst proponowany przez Komisję

4. Działania w ramach Instrumentu uwzględniają kwestie łagodzenia skutków zmiany klimatu i przystosowywania się do niej, różnorodności biologicznej i ochrony

Poprawka

4. Działania w ramach Instrumentu uwzględniają kwestie łagodzenia skutków zmiany klimatu i przystosowywania się do niej, różnorodności biologicznej i ochrony

środowiska, praw człowieka, demokracji, równości płci oraz, w stosownych przypadkach, ograniczania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi, a także wspierają postępy w osiągnięciu celów zrównoważonego rozwoju, promując zintegrowane przedsięwzięcia mogące przynieść dodatkowe korzyści i przyczynić się do osiągnięcia wielorakich celów w sposób spójny. W działaniach unika się aktywów osieroconych i kieruje się zasadami nieczynienia szkód *i* niepozostawiania nikogo w tyle, a także podejściem zakładającym uwzględnianie zrównoważoności, leżącym u podstaw Europejskiego Zielonego Ładu.

środowiska, praw człowieka, demokracji, równości płci oraz, w stosownych przypadkach, ograniczania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi, a także wspierają postępy w osiągnięciu celów zrównoważonego rozwoju, promując zintegrowane przedsięwzięcia mogące przynieść dodatkowe korzyści i przyczynić się do osiągnięcia wielorakich celów w sposób spójny. W działaniach unika się aktywów osieroconych i kieruje się zasadami nieczynienia szkód, niepozostawiania nikogo w tyle ***oraz europejskim kodeksem postępowania w zakresie partnerstwa i zasadą wielopoziomowego sprawowania rządów***, a także podejściem zakładającym uwzględnianie zrównoważoności, leżącym u podstaw Europejskiego Zielonego Ładu.

Poprawka 48

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 4 – ustęp 4

Tekst proponowany przez Komisję

4. Działania w ramach Instrumentu uwzględniają kwestie łagodzenia skutków zmiany klimatu i przystosowywania się do niej, różnorodności biologicznej i ochrony środowiska, praw człowieka, demokracji, równości płci oraz, w stosownych przypadkach, ograniczania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi, a także wspierają postępy w osiągnięciu celów zrównoważonego rozwoju, promując zintegrowane przedsięwzięcia mogące przynieść dodatkowe korzyści i przyczynić się do osiągnięcia wielorakich celów w sposób spójny. W działaniach unika się aktywów osieroconych i kieruje się zasadami nieczynienia szkód *i* niepozostawiania nikogo w tyle, a także podejściem zakładającym uwzględnianie zrównoważoności, leżącym u podstaw Europejskiego Zielonego Ładu.

Poprawka

4. Działania w ramach Instrumentu ***są zgodne z dorobkiem prawnym UE w dziedzinie środowiska i*** uwzględniają kwestie łagodzenia skutków zmiany klimatu i przystosowywania się do niej, różnorodności biologicznej i ochrony środowiska, praw człowieka ***i praw pracowniczych***, demokracji, ***przejrzystości i uczestnictwa społeczeństwa obywatelskiego***, równości płci oraz, w stosownych przypadkach, ograniczania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi, a także wspierają postępy w osiągnięciu celów zrównoważonego rozwoju, promując zintegrowane przedsięwzięcia mogące przynieść dodatkowe korzyści i przyczynić się do osiągnięcia wielorakich celów w sposób spójny. W działaniach unika się aktywów osieroconych i kieruje się zasadami nieczynienia szkód *i* niepozostawiania

nikogo w tyle, a także podejściem zakładającym uwzględnianie zrównoważoności, leżącym u podstaw Europejskiego Zielonego Ładu.

Poprawka 49

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 4 – ustęp 7 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

7a. Środki w ramach programów reform opierają się na zasadzie „nie szkodzić spójności”, zasadzie pomocniczości i wielopoziomowego sprawowania rządów, w oparciu o zaangażowanie regionów i miast. Podejścia terytorialne i ukierunkowane na konkretny obszar przy podejmowaniu działań w ramach niniejszego instrumentu umożliwiają jego interwencję w odpowiednich obszarach gospodarczych, a w szczególności promują powiązania między obszarami wiejskimi i miejskimi.

Poprawka 50

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 4 – ustęp 7 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

7a. Aby zapewnić skuteczność instrumentu finansowego, państwa członkowskie mogą rozpocząć regularne i wspólne konsultacje z beneficjentami w celu zaoferowania pomocy w formułowaniu programów.

Poprawka 51

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 4 – ustęp 7 b (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

7b. Jakościowe środki zawarte w programach reform opierają się na modelu poczwórnej helisy innowacji, tak aby zagwarantować większe oddziaływanie reform i inwestycji na społeczeństwa państw będących beneficjentami.

Poprawka 52

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 5 – ustęp 2 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

2a. Beneficjenci powinni wykazać zaangażowanie na rzecz podstawowych europejskich wartości i zasad, praworządności i demokracji, w tym poprzez pełne dostosowanie się do wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa UE oraz środków ograniczających wobec państw trzecich.

Poprawka 53

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 6 – ustęp 6

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

6. Zasoby, o których mowa w ust. 2 lit. b), mogą być wykorzystywane na pomoc techniczną i administracyjną we wdrażaniu Instrumentu, taką jak działania w zakresie przygotowania, monitorowania, kontroli, audytu i oceny, które są niezbędne do zarządzania Instrumentem i osiągnięcia jego celów, w szczególności na badania, spotkania z ekspertami, szkolenia, konsultacje z władzami beneficjentów, konferencje, konsultacje z zainteresowanymi stronami, działalność informacyjną i komunikacyjną, w tym sprzyjające włączeniu społecznemu działania informacyjne i komunikację

6. Zasoby, o których mowa w ust. 2 lit. b), mogą być wykorzystywane na pomoc techniczną i administracyjną we wdrażaniu Instrumentu, taką jak działania w zakresie przygotowania, monitorowania, kontroli, audytu i oceny, które są niezbędne do zarządzania Instrumentem i osiągnięcia jego celów, w szczególności na badania, spotkania z ekspertami, szkolenia, konsultacje z władzami beneficjentów, konferencje, konsultacje z **władzami lokalnymi i regionalnymi, społeczeństwem obywatelskim i** zainteresowanymi stronami, działalność informacyjną i komunikacyjną, w tym

instytucjonalną dotyczącą priorytetów politycznych Unii, w zakresie, w jakim są one związane z celami niniejszego rozporządzenia, na wydatki związane z sieciami informatycznymi nastawionymi na przetwarzanie i wymianę informacji, instytucjonalnymi narzędziami informatycznymi, a także wszelkie inne wydatki ponoszone w siedzibie głównej i w delegaturach Unii w związku ze wsparciem administracyjnym i koordynacyjnym na potrzeby Instrumentu. Wydatki mogą ponadto obejmować również koszty innych działań wspierających, takich jak kontrola jakości i monitorowanie w terenie projektów lub programów, a także koszty wzajemnego doradztwa i ekspertów związane z oceną i realizacją reform i inwestycji.

sprzyjające włączeniu społecznemu działania informacyjne i komunikację instytucjonalną dotyczącą priorytetów politycznych Unii, w zakresie, w jakim są one związane z celami niniejszego rozporządzenia, na wydatki związane z sieciami informatycznymi nastawionymi na przetwarzanie i wymianę informacji, instytucjonalnymi narzędziami informatycznymi, a także wszelkie inne wydatki ponoszone w siedzibie głównej i w delegaturach Unii w związku ze wsparciem administracyjnym i koordynacyjnym na potrzeby Instrumentu. Wydatki mogą ponadto obejmować również koszty innych działań wspierających, takich jak kontrola jakości i monitorowanie w terenie projektów lub programów, a także koszty wzajemnego doradztwa i ekspertów związane z oceną i realizacją reform i inwestycji.

Poprawka 54

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 8 – ustęp 3

Tekst proponowany przez Komisję

3. Wszystkie dostawy i materiały finansowane i zamawiane w ramach przedmiotowego Instrumentu muszą pochodzić z dowolnego kraju, o którym mowa w ust. 1 lit. a) i b), chyba że w żadnym z tych krajów nie można pozyskać dostaw i materiałów na rozsądnych warunkach. Ponadto zastosowanie mają zasady dotyczące ograniczeń określone w ust. 6.

Poprawka

3. Wszystkie dostawy i materiały finansowane i zamawiane w ramach przedmiotowego Instrumentu muszą pochodzić z dowolnego kraju, o którym mowa w ust. 1 lit. a) i b), chyba że w żadnym z tych krajów nie można pozyskać dostaw i materiałów na rozsądnych warunkach. ***W takim przypadku zamówienia publiczne powinny być zgodne z przepisami UE dotyczącymi należytej staranności w łańcuchach dostaw.*** Ponadto zastosowanie mają zasady dotyczące ograniczeń określone w ust. 6.

Poprawka 55

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 8 – ustęp 7

Tekst proponowany przez Komisję

7. Oferentów, wnioskodawców i kandydatów z niekwalifikujących się krajów można uznać za spełniających kryteria kwalifikowalności w przypadkach wystąpienia nagłej konieczności lub gdy określone usługi nie są dostępne na rynkach danych krajów lub terytoriów, lub też w innych należycie uzasadnionych przypadkach, w których zastosowanie zasad kwalifikowalności uniemożliwiłoby lub nadmiernie utrudniłoby realizację działania.

Poprawka

7. Oferentów, wnioskodawców i kandydatów z niekwalifikujących się krajów można uznać za spełniających kryteria kwalifikowalności **jedynie w uzasadnionych** przypadkach wystąpienia nagłej konieczności lub gdy określone usługi nie są dostępne na rynkach danych krajów lub terytoriów, lub też w innych należycie uzasadnionych przypadkach, w których zastosowanie zasad kwalifikowalności uniemożliwiłoby lub nadmiernie utrudniłoby realizację działania, **z zachowaniem pełnej przejrzystości i przy odpowiednim uzasadnieniu.**

Poprawka 56

**Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 9 – ustęp 5 – litera c a (nowa)**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

ca) zobowiązania beneficjenta do przestrzegania podstawowej unijnej zasady pomocniczości przy podziale środków w ramach jego jurysdykcji, co pozwala zapobiec faworyzowaniu regionalnemu lub politycznemu.

Poprawka 57

**Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 11 – ustęp 5 a (nowy)**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

5a Opracowywanie programów reform i wdrażanie środków odbywa się w ścisłej współpracy z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, przemysłem, uniwersytetami, partnerami społecznymi, władzami lokalnymi i regionalnymi. Należy przy tym wspierać

ich zdolności instytucjonalne do zagwarantowania poczucia odpowiedzialności za reformy i oddziaływania inwestycji.

Poprawka 58

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 12 – ustęp 1 – akapit 1 a (nowy)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

W razie braku postępów lub niespełnienia warunków wstępnych określonych w art. 5 płatności należy zmniejszyć lub ponownie rozważyć.

Poprawka 59

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 12 – ustęp 3

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

3. Ogólne warunki płatności, które należy spełnić w celu uruchomienia środków finansowych, to stabilność makrofinansowa, należyte zarządzanie finansami publicznymi, przejrzystość i nadzór nad budżetem.

3. Ogólne warunki płatności, które należy spełnić w celu uruchomienia środków finansowych, to stabilność makrofinansowa, należyte zarządzanie finansami publicznymi, przejrzystość, *wzajemne zaufanie między poszczególnymi szczeblami sprawowania rządów* i nadzór nad budżetem, *a także zdolność władz krajowych lub regionalnych do zarządzania programami finansowania niezależnie od ich poziomu rozwoju.*

Poprawka 60

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 13 – ustęp 1 – litera a

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

a) środki stanowiące spójną, kompleksową i odpowiednio wyważoną

a) środki stanowiące spójną, kompleksową i odpowiednio wyważoną

odpowiedź na cele określone w art. 3, w tym reformy strukturalne, inwestycje i środki zapewniające spełnienie warunków wstępnych, *w stosownych przypadkach*;

odpowiedź na cele określone w art. 3, w tym reformy strukturalne, inwestycje i środki zapewniające spełnienie warunków wstępnych;

Poprawka 61

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 13 – ustęp 1 – litera c

Tekst proponowany przez Komisję

c) wyjaśnienie zakresu, w jakim środki mają przyczynić się do osiągnięcia celów *środowiskowych i klimatycznych*;

Poprawka

c) wyjaśnienie zakresu, w jakim środki mają przyczynić się do osiągnięcia celów *ogólnych i szczegółowych, w szczególności wyjaśnienie zakresu, w jakim środki te odpowiadają rozwojowi gospodarczemu, społecznemu i terytorialnemu beneficjentów i ich spójności, celom klimatycznym i środowiskowym, decentralizacji i konwergencji z normami Unii*;

Poprawka 62

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 13 – ustęp 1 – litera e

Tekst proponowany przez Komisję

e) ustalenia dotyczące skutecznego monitorowania i oceny programu reform przez beneficjenta oraz sprawozdawczości beneficjenta w zakresie tego programu, w tym odpowiednie wskaźniki określone w ust. 2;

Poprawka

e) ustalenia dotyczące *aktywnego partnerstwa poszczególnych szczebli sprawowania rządów, przemysłu, uniwersytetów i społeczeństwa obywatelskiego*, skutecznego monitorowania i oceny programu reform przez beneficjenta oraz sprawozdawczości beneficjenta w zakresie tego programu, w tym odpowiednie wskaźniki określone w ust. 2;

Poprawka 63

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 13 – ustęp 1 – litera f a (nowa)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

fa) wyjaśnienie stosowanego przez beneficjenta systemu konsultacji i udziału władz regionalnych i lokalnych oraz społeczeństwa obywatelskiego w odniesieniu do potrzeb w zakresie reform, ich praktycznego wdrożenia i skuteczności, w tym wyjaśnienie metod i procesów stosowanych przy wyborze i realizacji projektów oraz mechanizmów angażowania władz szczebla niższego niż krajowy, w szczególności gmin, w podejmowanie decyzji dotyczących wykorzystania wsparcia w procesie reform na szczeblu lokalnym; wyjaśnienie metod stosowanych do śledzenia powiązanych wydatków oraz wyjaśnienie, w jaki sposób plan zapewnia, by projekty wybrane i realizowane przez takie władze szczebla niższego niż krajowy stanowiły odpowiednio znaczną część wsparcia;

Poprawka 64

**Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 13 – ustęp 1 – litera f a (nowa)**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

fa) przepisy ułatwiające przejrzystość i rozliczalność poprzez łatwy publiczny dostęp do informacji związanych z podziałem środków finansowych w ramach Instrumentu.

Poprawka 65

**Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 14 – ustęp 3 – litera b**

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

b) czy można oczekiwać, że program reform przyspieszy postępy w zmniejszaniu różnic społeczno-gospodarczych między beneficjentem

b) czy można oczekiwać, że program reform przyspieszy postępy w zmniejszaniu różnic społeczno-gospodarczych między beneficjentem

a Unią, *a tym samym wzmacnia rozwój gospodarczy, społeczny i środowiskowy beneficjenta oraz wspiera konwergencję z normami Unii;*

a Unią *oraz zwiększy spójność rozwoju gospodarczego, społecznego, środowiskowego i terytorialnego beneficjentów, wesprze konwergencję z normami Unii, w tym poszanowanie praw pracowniczych, takich jak prawo pracy, równość, bezpieczeństwo i higiena pracy oraz niedyskryminacja, a także promowanie ochrony socjalnej i dialogu społecznego; czy metody i procesy stosowane przy wyborze i wdrażaniu projektów oraz mechanizmy angażowania władz szczebla niższego niż krajowy, w szczególności regionów i gmin, w podejmowanie decyzji dotyczących wykorzystania wsparcia na szczeblu lokalnym są odpowiednie; czy metody stosowane do śledzenia powiązanych wydatków na projekty wybrane i realizowane przez takie władze szczebla niższego niż krajowy są odpowiednie i czy takie projekty stanowią odpowiednio znaczną część wsparcia;*

Poprawka 66

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 14 – ustęp 3 – litera b

Tekst proponowany przez Komisję

b) czy można oczekiwać, że program reform przyspieszy postępy w zmniejszaniu różnic społeczno-gospodarczych między beneficjentem a Unią, a tym samym wzmacnia rozwój gospodarczy, społeczny i środowiskowy beneficjenta oraz wspiera konwergencję z normami Unii;

Poprawka

b) czy można oczekiwać, że program reform przyspieszy postępy w zmniejszaniu różnic społeczno-gospodarczych między beneficjentem a Unią, a tym samym wzmacnia rozwój gospodarczy, społeczny i środowiskowy beneficjenta oraz wspiera konwergencję z normami Unii, *w tym poszanowanie praw pracowniczych, takich jak prawo pracy, równość, bezpieczeństwo i higiena pracy oraz niedyskryminacja, a także promowanie ochrony socjalnej i dialogu społecznego;*

Poprawka 67

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 14 – ustęp 3 – litera c

Tekst proponowany przez Komisję

c) czy można oczekiwać, że program reform przyspieszy transformację beneficjentów w kierunku zrównoważonych, neutralnych dla klimatu i odpornych na jego zmianę gospodarek sprzyjających włączeniu społecznemu **dzięki poprawie** łączalności regionalnej, **poczynieniu** postępów w dwojakiej transformacji – ekologicznej i cyfrowej – w tym w zakresie różnorodności biologicznej, oraz **pobudzaniu** innowacji, edukacji i umiejętności oraz szerszego rynku pracy;

Poprawka

c) czy można oczekiwać, że program reform przyspieszy transformację beneficjentów w kierunku zrównoważonych, neutralnych dla klimatu i odpornych na jego zmianę gospodarek sprzyjających włączeniu społecznemu **przez poprawę** łączalności regionalnej, **poczynienie** postępów w dwojakiej **sprawiedliwej** transformacji – ekologicznej i cyfrowej – w tym w zakresie różnorodności biologicznej, oraz **pobudzanie** innowacji, edukacji i umiejętności oraz szerszego rynku pracy;

Poprawka 68

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 14 – ustęp 4

Tekst proponowany przez Komisję

4. Do celów oceny programów reform przedłożonych przez beneficjentów Komisja może korzystać z pomocy ekspertów.

Poprawka

4. Do celów oceny programów reform przedłożonych przez beneficjentów Komisja może korzystać z pomocy ekspertów, **którzy mogą oceniać stosowanie określonych warunków indywidualnie dla każdego przypadku, umożliwiając władzom lokalnym, regionalnym i krajowym przedstawienie argumentów i planów dostosowanych do specyficznych warunków panujących w danym kraju.**

Poprawka 69

Wniosek dotyczący rozporządzenia
Artykuł 15 – ustęp 3 – litera e a (nowa)

Tekst proponowany przez Komisję

Poprawka

ea) dokonaną przez Komisję ocenę spełnienia warunków wstępnych

określonych w art. 5;

Poprawka 70

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 21 – ustęp 2

Tekst proponowany przez Komisję

2. Komisja bez zbędnej zwłoki ocenia, czy beneficjent spełnił w zadowalającym stopniu warunki płatności określone w decyzji wykonawczej Komisji, o której mowa w art. 15 ust. 1. Zadowalający stopień spełnienia tych warunków płatności opiera się na założeniu, że beneficjent nie wycofał środków związanych z tymi samymi reformami, w odniesieniu do których osiągnął zadowalający stopień spełnienia warunków określonych we wcześniejszych decyzjach. Komisję mogą wspomagać eksperci.

Poprawka

2. Komisja bez zbędnej zwłoki ocenia, czy beneficjent spełnił w zadowalającym stopniu warunki płatności określone w decyzji wykonawczej Komisji, o której mowa w art. 15 ust. 1, ***i czy nie naruszył zasad określonych w art. 5 ust. 2a (nowy)***. Zadowalający stopień spełnienia tych warunków płatności opiera się na założeniu, że beneficjent nie wycofał środków związanych z tymi samymi reformami, w odniesieniu do których osiągnął zadowalający stopień spełnienia warunków określonych we wcześniejszych decyzjach. Komisję mogą wspomagać eksperci.

Poprawka 71

Wniosek dotyczący rozporządzenia Artykuł 23 – ustęp 1 – akapit 1

Tekst proponowany przez Komisję

W odniesieniu do części finansowania w ramach Instrumentu wypłacanej jako pomoc finansowa, przekazywanej bezpośrednio do budżetów krajowych beneficjentów, Komisja opiera się na istniejących i ulepszonych systemach kontroli wewnętrznej beneficjentów, w tym na krajowych organach audytowych oraz, w stosownych przypadkach, na jednostkach koordynujących zwalczanie nadużyć finansowych na terytorium każdego beneficjenta ustanowionych w ramach Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej.

Poprawka

W odniesieniu do części finansowania w ramach Instrumentu wypłacanej jako pomoc finansowa, przekazywanej bezpośrednio do budżetów krajowych beneficjentów, Komisja opiera się na istniejących i ulepszonych systemach kontroli wewnętrznej beneficjentów, w tym na krajowych organach audytowych oraz, w stosownych przypadkach, na jednostkach koordynujących zwalczanie nadużyć finansowych na terytorium każdego beneficjenta ustanowionych w ramach Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej, ***a także na nadzorze ze strony lokalnego społeczeństwa***

*obywatelskiego, który ułatwiają środki
służące przejrzystości zgodne ze
standardami UE.*

**ZAŁĄCZNIK: PODMIOTY LUB OSOBY,
OD KTÓRYCH SPRAWOZDAWCA KOMISJI OPINIODAWCZEJ OTRZYMAŁ
INFORMACJE**

Podczas sporządzania opinii i do momentu przyjęcia jej przez komisję sprawozdawca otrzymał uwagi od następujących podmiotów lub osób:

Podmiot lub osoba
Stale Przedstawicielstwo Grecji przy UE

Poniższy wykaz został sporządzony na wyłączną odpowiedzialność sprawozdawcy komisji opiniodawczej.

PROCEDURA W KOMISJI OPINIODAWCZEJ

Tytuł	Ustanowienie Instrumentu Wsparcia Reform i Wzrostu Gospodarczego na Bałkanach Zachodnich	
Odsyłacze	COM(2023)0692 – C9-0408/2023 – 2023/0397(COD)	
Komisje przedmiotowo właściwe Data ogłoszenia na posiedzeniu	AFET 18.1.2024	BUDG 18.1.2024
Opinia wydana przez Data ogłoszenia na posiedzeniu	REGI 18.1.2024	
Sprawozdawca komisji opiniodawczej Data powołania	Stelios Kypouropoulos 10.1.2024	
Artykuł 58 – Procedura wspólnych posiedzeń komisji Data ogłoszenia na posiedzeniu	18.1.2024	
Data przyjęcia	14.2.2024	
Wynik głosowania końcowego	+: 31 -: 0 0: 4	
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Matteo Adinolfi, François Alfonsi, Pascal Arimont, Adrian-Dragoş Benea, Isabel Benjumea Benjumea, Tom Berendsen, Erik Bergkvist, Stéphane Bijoux, Vlad-Marius Botoş, Andrea Cozzolino, Corina Creţu, Rosa D’Amato, Elisabetta De Blasis, Christian Doleschal, Matthias Ecke, Mircea-Gheorghe Hava, Peter Jahr, Manolis Kefalogiannis, Ondřej Knotek, Elżbieta Kruk, Cristina Maestre Martín De Almagro, Nora Mebarek, Martina Michels, Giuseppe Milazzo, Eric Minardi, Alin Mituţa, Dan-Ştefan Motreanu, Andželika Anna Możdżanowska, Niklas Nienaß, Andrey Novakov, Younous Omarjee, Witold Pahl, Alessandro Panza, Tsvetelina Penkova, Maxette Pirbakas, Wolfram Pirchner, Caroline Roose, Marcos Ros Sempere, André Rougé, Susana Solís Pérez, Irène Tolleret, Waldemar Tomaszewski, Monika Vana	
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Nicolas Bay, Franc Bogovič, Karolin Braunsberger-Reinhold, Daniel Buda, Isabel Carvalhais, Carlos Coelho, Rosanna Conte, Katalin Cseh, Ciarán Cuffe, Josianne Cutajar, Maria Angela Danzi, Anna Deparnay-Grunenberg, Herbert Dorfmann, Laurence Farreng, Isabel García Muñoz, Alexandra Geese, Mónica Silvana González, Sandro Gozi, Hannes Heide, Krzysztof Jurgiel, Niyazi Kizilyürek, Izabela-Helena Kloc, Maximilian Krah, Stelios Kypouropoulos, Camilla Laureti, Elena Lizzi, Ana Miranda, Denis Nesci, Jan Olbrycht, Dimitrios Papadimoulis, Mauri Pekkarinen, Sabrina Pignedoli, Rovana Plumb, Stanislav Polčák, Peter Pollák, Bergur Løkke Rasmussen, Bronis Ropé, Tomislav Sokol, Maria Spyraiki, Vera Tax, Jana Toom	

GŁOSOWANIE KOŃCOWE W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO W KOMISJI OPINIODAWCZEJ

31	+
ECR	Elżbieta Kruk, Denis Nesci
NI	Maxette Pirbakas
PPE	Pascal Arimont, Isabel Benjumea Benjumea, Tom Berendsen, Daniel Buda, Jarosław Duda, Mircea-Gheorghe Hava, Peter Jahr, Manolis Kefalogiannis, Stelios Kypouropoulos, Andrey Novakov, Wolfram Pirchner
Renew	Stéphane Bijoux, Vlad-Marius Botoș, Karen Melchior, Alin Mituța, Maite Pagazaurtundúa
S&D	Adrian-Dragoș Benea, Isabel Carvalhais, Corina Crețu, Mónica Silvana González, Cristina Maestre Martín De Almagro, Nora Mebarek, Rovana Plumb, Marcos Ros Sempere
Verts/ALE	Ciarán Cuffe, Rosa D'Amato, Caroline Roose, Bronis Ropé

0	-

4	0
ID	André Rougé
NI	Andrea Cozzolino
The Left	Martina Michels, Younous Omarjee

Objaśnienie używanych znaków:

+ : za

- : przeciw

0 : wstrzymało się